

MIKEL URDANGARIN
BADENA ETA EZ DENA

ABESTIEN LETRAK

:::

Hiru ahizpatik bigarrena

Hiru ahizpatik bigarrena,
Miren Sorkunde izena,
Aitite Mikel eta Amama Kontxarena.

Zuri kantatzera nator.
Zuri, danetan guapana.
Doinu honek ekarri nau zuregana.

Deustuar baten emazte,
gazterik ezkondu, gazte,
seme-alabak hiru ekarri zenduzen.

Eta bilobak ondoren,
katea ez bait da eten.
Badakizu, Peru etorri da azken.

Berba ederrik ez dago
Babeletik Zorrontzaraino,
zutzat balio leukenik
ez, ez dago.

Ta deskuido z bat balego
bardin dosta honez gero.
Zuri begire ta ixilik
dot gurago.

Zuk emondako euskara,
nigan bizi dan taupada.
Zure eskuak, zure azken besarkada.

Zure ahotsa, zure arnasa,
zure biziraun beharra,
zure isilpeko negarra,
zure indarra.

Zatoz, ametsetan, zatoz.
Dantzatu gaitezen behingoz!
Zatoz esna, zatoz lotan
baina zatoz.

Nire min eta bizipoz,
nire odol, nire bihotz:
Zatoz egun argiz, zatoz gauez
baina zatoz.

Hiru ahizpatik bigarrena,
izan geinkean onena,
aitite Mikel eta amama Kontxarena.

Zuri kantatzera nator.
Zuri, danetan guapana.
Miren Abasolo Iza
geure ama.

⋮

Haitzetan

Haitzetan lainoen artean, ortozik jaku egoten
hazia barruan ernetan, jatorkonari berba
herri bat ikusiko dozu negar eta zaurietan
ukenduz zeuk bakarrik osatuko dozuna
aita hil dautzue seme maltzurren egunean
sugarrik ez dozu gurako datozen Jondeunetan
eguzkiak emon daien indarra eskuei
zoli, haitz eta abarrots, Auñamendiko basoetan
haitzetan, lainoen artean, ortozik joku ibiltzen
hazia barruan ernetan jatorkonari berba

:::

Itsasoan euria

Itsas bazterrean
eman zenidan hitza
apar gainean bitsa
uhin gailurrean
Hodeitzan aingura
itsasoan euria
maite berba zuria
promes eder hura
Oihanean isilik
jauzi dan arbola arbola arbola
ez zoru ez sabairik
ez daukan etxola etxola etxola
Itsas bazterrean
eman zenidan hitza
apar gainean bitsa
uhin gailurrean
Hodeitzan aingura
itsasoan euria
maite berba zuria
promes eder hura
Inoiz inork ikusi
ez duen ederra ederra ederra
inork entzun gabeko
kantuen alferra alferra alferra
malko bat hondarretan
zulo bat airean airean airean

beleak elurretan
eleak haizean haizean haizean
malko bat hondarretan
zulo bat airean airean airean
beleak elurretan
eleak haizean haizean haizean

:::

Hauskor

Udazkena da bazterrean.
Berdez jantzi zara, zirikatzen.
Eta ni berriz hain hauskor.
Eta zu berriz horren suhar.

Bai, agian, bizkarrean jarriko nizuke eskua,
hura jaitsi gerrira, dantzatu.
Ohantzean etzan, lokartu eta iluntzean esna.

Desertua da kale honetan.
Lainoz jantzi zara, emankor.
Eta ni berriz hain hauskor.
Eta zu berriz horren suhar.

Bai, agian, bizkarrean jarriko nizuke eskua,
hura jaitsi gerrira, dantzatu.
Ohantzean etzan, lokartu eta
iluntzean esna.

Eta zurera sartuko banindu gogoak,
sorbaldetan pausa, jaitsi magalera.
Sabelera josi, lokartu eta
ahantzuran esna.

:::

Agian irailean

Iraila amaieran hil zituzten bostak
Tiroz eten zuten
Lagunaren kanta
Gerora be, sufritu gaitu herriak.
Hilabete kutun, udazken bezpera
Orbelak poliki estali gaitzala
Eternitatea daramagu, deslai.
Lur gorri, mahastietan
Uda lehorrak
Uzta berria
Musika airean, uzta berria.
Zure eguzkia, nire ilargia
Horra bi aberri, lur zati berean
Bata zurea da bestea nirea.
Eta bizi libre eroen artean
Dragoi hegalariz, lamiez eta eztiz
Gobernatuko den erreinu gordian.
Goiztiar, arrastidiar
San Mikeletan
Kantu ta dantza mozkortu gara
San Mikeletan.
Soinean bi hego egin nahi dut hegaz
Hego bakarragaz, ezinezkoa da
Hego bakarragaz, nekaturik nago.
Desegin dadila koldarren tropela
Inoiz deskuiduan han izan banintzen

Aurrerantzean ez, ez naiz han izango.

Itsas enbatak irailan

Zulatu ditu

Harriki ezinak

Porlanezko hormak

Itsas enbatak.

Badoa iraila, uda biharamun

Eguna hoztu du, ez da desagertu

Traineru garaituak zekarren bitxa.

Agian irailan hurrengo irailan

aukera berri bat enegarrenean,

ikasiko dizut zer den maiatzea

Urrun, banoa urrun

Nigandik urrun,

Zugandik gertu

Lagun eroak,

Ta haizea lagun

hegaz

hegaz

Haizea lagun

Dragoi hegalariz

Lamiez eta eztiz

Zugandik gertu!

:::

Kontatu berriz

Desberdina omen zara
Desberdina auzo-jiran
Ez al da ba kreatura oro
Bakar gure izadian?

Konta berriz zeure ametsak
Baratxe ditut entzungo
Hazten zaren bitartean
Bidelagun nauzu izango

Animalia alderraiak
Itsas-piztia, lore-basak
Unibertsoko izar denak
Dizdiz zure burmuinean

Ez laga gizarteari
Zure argiaren itzalgarri
Aienatu izu-ikarak
Mundua zain dago

Desberdina omen zara
Desberdina, ez niretzat
Konta berriz zure ametsak
Bidelagun nauzu izango

Itsas-piztia, lore-basak

Konta berriz zure ametsak

⋮

Euria ari du

Gauez jaiki naiz
sabaian behera
euria ari du,
kafea baltza,
begiak lurrun
euria ari du.

Nahi nuke amets
nahi nuke lo
itzartu gero
ta oroitu ez
burutik kendu
irudia
sabaian behera
datorren euria.

Mahai gainean
ordu joanak,
ogi birrinak,
nire barnean
gela bat hutsik
itoginak.

Nahi dut aterki
baten bildu
ta kiribildu,

berriz umeki
neuk ez baneki
hautsi naizela
tanta bat lurrean
bezala.

Puskak biltzeko
sasoia da
egurastu
dena
ez dut gehiago
euririk nahi
sabaian behera.
Nahi nuke amets
baten bildu
ta kiribildu
ta oroitu ez,
burutik kendu
hautsi naizela
sentitu atertu
duela.

Berriz hasteko
sasoia da
zutundu ta
aurrera
ez dut gehiago
euririk nahi
sabaian behera.

:::

Bazkalosteko kafea

Esperantzarik gabeko zenbait
Debekatuak dezente
Mila galduak eta hainbeste
Gau bakarreko aterpe
Askok laugarren begiradatik
Betirako dirudite
Bazkalosteko kafeak bezain
Usai goxoa daukate
Nik zurekiko dudana ere
Halakoa litzateke
Nire bizitza laburra baina
Zein dezberdina izan den
Zu ezagutu aurretik eta
Zuk musu eman ondoren
Zure iparrak noraezaren
Lekukoa hartu zuen
Ta denboraren oneritziak
Erakusten du ondoren
Nire bihotza zure neurrira
Nola egina dagoen
Zurekin nahi dut Maxian barna
Karroa zoro eroan
Baita erantzi nahi dizkizudan
Prakak eroatera joan
Bertan zaudela sentitu nahi dut
Ohera sartzerakoan

Lotsaren mugak lehertuarazi
Ta gehiago delakoan
Erloju hotsak esnatu eta
Zu izatea alboan
Momentu batez nire bertsoak
Ametsetara bidaliz
Zure usaiak atzeman ditut
Zoriona jo dut begiz
Hankak lurrera ekarri ditut
Irribarre salatariz
Bazkalostera itzuli eta
Hamarmilagarren aldiz
Aspaldi hartu dudalakoan
Kafea hoztu zait berriz.

:::

Egun argian

Ilunaren arerio
egun argian jario
atzo gauean gozatuari
zure usaina dario
zeru gainean bi laino
zoaz, eguzki, goraino
zelan ez dekot beste gogorik
zeuri kantetako baino
sola loraz polito
nor ez da udabarriko
zain nago zure udagoiena
barriro noz etorriko
asuneri udarte
krabelina batu jake
hain lotsatia ez bazina bai
zu biluztuko zinake
badator gaua astiro
badeko nahiko motibo
maite nozula dakidan arren
esan eistazu barriro
haizeak ohiko egarriz
leizarrak dantzan darabiz
eskuok zure azal gozoa
omendu gurean dabiz
kirikolatza karreran
iturria non ete dan

laztana maite zaitudalako
behar dot zuretik edan

....

Anek idatzi dit zutaz

Anek idatzi dit zutaz
Diño ondo zaudela
Oslon bizi zarela orain
Hara ezkondu zinela
San Antoniotan,
Polpolera bidean
Laino artean, bi amoradu
Maldan gora...
Jakin izan dut berandu
Ama izan zinen Maiatzan
Jon jarri diozu izena
Jende onaren izena
San Juan gaba zan, erre zenituen bekainak
Ezpan moreak, azken Waltz-a eta ardo
Ona...
Anek idatzi dit zutaz
Diño ez zarela aldatu
Beti lez oinak aidean
Kantatu eta dantzatu
Eta ez nau batere harritu
Zuk amesten jarraitzen duzu
Nik oindik eskuak hotz ditut
Anek kontatuko dizu
Salda beroa, Urriko ferietan

Udaberri zan baina, Bilboko Plaza Berrian
Agur maitea, altza kopa, bihotzak
Gora.

⋮

Badira hiru aste

Izkin hontatik idazten dizut
azken aldian bezala
egia da bai sasoi honetan
hotza egiten duela
neska gazte bat ezagutu dut
hiru aste badirela
esango nuke bere begiek
erraz sorgindu nautela
Azken bidai hau ez duzu izan
etxe ondotik ihesa
nigandik hurrun aurkitu arren
hara itzultzeko ametsa
zuekin beti oroitzen banaiz
ahaztu naizenik ez pentsa
sentimenduak esaten baina
ez da hain gauza erreza

Orain goizean pozik hartzen dut
mendebalderako trena
harrizko zoru ahaztuetan
biderik eta zaharrena
bizitzak sarri erakusten du

badena eta ez dena
inoiz latz hartu banindu ere
gaur gozo hartu nauena
Lantzean baina, egun luzeetan
bihotza egoten da triste
agindutako promesa hura
ezin kunplidu nezake
«loriak udan» kantatzen baitut
inoiz gutxitan ez uste
letrak ez ditut oraindik ahaztu
akordatzen naiz hainbeste

:::

Munduari begiratzeko modu bat

Munduari begiratzeko modu bat,
Laguntzarrekin kantatzeko modu bat,
Horman eguzkia hartzeko modu bat,
Itxaroten jakiteko modu bat.
Pagoak ukitzeko modu bat,
Azala irakurtzeko modu bat,
Hego-haizea usaintzeko modu bat,
Autoan negar egiteko modu bat.
Ez onena agian,
Ez ederrena agian,
Zaharregia, txikiegia agian.
Begietara begiratzeko modu bat,
Galderak egiteko modu bat,
Eskutik heltzeko, heltzeko modu bat
Amets egiteko modu bat.
Ez onena agian,
Ez ederrena agian,
Zaharregia, txikiegia agian.

:::

Kideari

Zer esango, adiskide kutun,
ez naiz aldatu hainbeste.
Hau mundu hau, argi eta ilun,
onartu egin dut, honenbestez.
Eder basoen berdetasunak
eta hiri zubien lizunak
zoratzten naute oraindik.
Bihoztu arren etorkizuna,
zalantzarako daukat tasuna.
Hain urrun zaude nigandik.

Ohikoa amesten jarraitzen dut,
honetan jartzen dut bizia.
Berehala jartzen nau zut
betiereko aurreiritziak.
Etxean hildako emazteak,
eskubide duinen ebasteak,
arrazoibide lausoak.
Injustizia ez da gaztea,
ez da gaitza hori ebaztea
behatuz gure pausoak.

Ezkortasunak gogaitzen nau,
begiratzen dut argia.
Zorigaitzak beharrean dirau
baina behin gatoz bizira.

Berdin berdina ditut akatsak,
zuzenduko dizkit azken hatsak;
marketsa naiz zorionez.

Ez nau galaraziko azken hatsak,
agudo abailtzen nau mahatsak,
maitemintzen naiz pertsonen.

Zure indigentzia, beraz,
egiten dut gehien mira.
Kulturaz, bizitzaz, denaz,
problema deus ez badira.

Egia izaten da bakuna,
errealitatea zurruna
eta bakana loria.

Lortu nuen denok nahi duguna:
zu bezalako mutil laguna
ezagutzeko zoria.

Zer esango, adiskide kutun,
ez naiz aldatu hainbeste.
Hau mundu hau, argi eta ilun,
onartu egin dut, honenbestez.

:::

Non geratzen den denbora

Gure baitango lurraldeetan
Non geratzen den denbora
Non ez dagoen arnas biderik
Non ez goazen inora
Non oihukatzen hurbiltzen garen
Erraldoiaren ondora
Igo nazazu nire mendira
Zure gailurretik gora
Egunez zu bizitzera
Arimak zenbatzera
Urrun nabigatzera
Elur gazietan
Igo nazazu nire mendira
Aurki dezadan bidea
Askatu nadin zure loturaz
Behar dezadan airea
Ez nadin izan jainko lurtiarra
Bai ezinen bidaidea
Igo nazazu nire mendira
Zu ez baitzara nirea
Egunez zu bizitzera
Azken mugen ertzera
Lainoen agurtzera
Elur gazietan